

Remeselnícka komora pre Mníchov a Horné Bavory

**PHARE-
Business Support Programme**

SMECA

Trénigový nástroj:

European Company Law a Competition Law
Európska spoločnosť pre podnikové a konkurenčné právo

Handwerkskammer für München und Oberbayern

Remeselnícka komora pre Mníchov a Horné Bavory

Autori:

Silke Matz

Kurt Seemann

Fritz Schöfinius

Klaus Plaschka

Obsah:

1. Podnikové právo	3
1.1. Pozadie	3
1.2. Exstujúce európske pravidlá & predpisy	3
1.2.1. Základné zakladacie právo	3
1.2.1.1. Definícia	3
1.2.1.2. Právo zakladania podnikov pre jednotlivcov	3
1.2.1.3. Sloboda zakladania podnikov pre spoločnosti	4
1.2.1.4. Praktické obmedzenia slobody zakladania podnikov	4
1.2.1.5. Sloboda zakladania podnikov - rozdiel od iných základných práv	5
1.2.2. Uznesenia:	5
Európske záujmové hospodárske zoskupenie	5
1.2.2.1. Čo je to oskupenie európskych ekonomických záujmov?	5
1.2.2.2. Založenie	6
1.2.2.3. Rôzne	7
1.2.2.4. Praktické typy pre MSP v Strednej a Východnej Európe	7
1.2.3. Smernice EÚ	8
1.2.3.1. Smernica EÚ o výkazoch	8
1.2.3.2. Kapitálová smernica	9
1.2.3.3. Účtovná Smernica	10
1.2.3.4. Smernica o kvalifikácii audítorov	14
1.2.3.5. Smernica o jednočlenných podnikoch	14
1.2.4. Európska konvencia o súdnej príslušnosti a výkone práva	14
1.2.4.1. Úvod	14
1.2.4.2. Ktorý súd má medzinárodnú jurisdikciu pri procese?	15
1.2.4.3. Uznatie/presadenie rozhodnutí zahraničných súdov	15
1.2.5. Európska konvencia o zmluvách	16
1.2.5.1. Úvod	16
1.2.5.2. Ktoré právo platí?	16
1.3. Výhľad: Pripravované nové predpisy	17
1.3.1. Európske súkromné spoločnosti	17
1.3.2. Európska akciová spoločnosť (Societas Europaea - SE)	17
1.3.3. Európske družstvo (European Co-Operative)	17
1.4. Vplyv na MSP	17
1.5. Stratégie prispôsobovania	18
1.5.1. Riziká a príležitosti slobody zakladania podnikov	18
1.5.2. Výber právnej štruktúry	18
1.5.3. Účtovné požiadavky	19
1.6. Kontrolný zoznam pre podniky	20
2. Protimonopolné právo	21
2.1. Pozadie	21
2.2. Existujúce európske pravidlá a predpisy	21
2.2.1. Zákaz kartelov	21
2.2.1.1. Čl. 81 Rímskej dohody, a its Application	21
2.2.1.2. Osobitné úpravy pre MSP	23
2.2.2. Zákaz zneužívania dominantného postavenia na trhu	25
2.2.3. Kontrola fúzií zo strany EÚ	25
2.2.4. Pravidlá pre reklamu	25
2.2.5. Kontrola štátnych dotácií	26
2.2.6. Duševné vlastníctvo	26
2.2.6.1. Patentové právo	26
2.2.6.2. Právo o obchodných značkách	26
2.2.6.3. Autorské právo	27
2.3. Výhľad: nové navrhované pravidlá	27
2.4. Vplyv na MSP	28
2.5. Stratégie prispôsobovania	28
2.6. Kontrolný zoznam pre podniky	28
3. Príloha:	29

1. Podnikové právo

1.1. Pozadie

EÚ ako legislatívny orgán urobila toho v oblasti podnikového práva viacej, ako v ktorejkoľvek inej oblasti súkromného práva. Harmonizovanie legislatívy v rôznych členských štátoch pomocou smerníc má principiálne dvojité cieľ:

- obmedzenie rozdielom vyplývajúcich z rozdielov legislatívy v členských štátoch v prospech ochrany akcionárov, veriteľov a obchodných partnerov
- vytvorenie hospodárskej oblasti bez vnútorných hraníc, kde základné podmienky spoločenského práva (práva o obchodných spoločnostiach) v jednotlivých členských štátoch sú zväčša rovnaké.

Ďalším bodom, ktorý je mimoriadne dôležitý pre jednotlivých podnikateľov a investorov: či je podnikové právo „neutrálnejšie“ pokiaľ ide o jeho geografickú polohu, tým je to tiež pre podnikateľov jednoduchšie zakladať ich rozhodnutia o založení podniku čiste len na ekonomických úvahách.

Napriek rôznym harmonizačným snahám je podnikové právo stále principiálne¹ záležitosťou národného práva. Doteraz harmonizácia postihla len spoločnosti s obmedzeným ručením, harmonizácia partnerstiev je naďalej veľmi komplikovaná, v dôsledku rôznych právnych tradícií v rôznych štátoch. Smernice uvedené v bode 1.2.3 sú preto vlastne nepodstatné pre malé a stredné podniky (MSP) organizované vo forme partnerstiev.

1.2. Existujúce európske pravidlá a predpisy

1.2.1. Základné zakladacie právo

1.2.1.1. Definícia

Nakoľko – cieľom je zaviesť vnútorný európsky trh, jednotlivé firmy musia mať možnosť sa na európskom trhu pohybovať rovnako slobodne ako na domácom trhu. Musia mať možnosť sa rozhodovať čiste len na základe ekonomických kritérií – pokiaľ ide o ich umiestnenie na celom území EÚ, to znamená, že musia mať možnosť rozhodnutia sa pre konkrétne umiestnenie svojho podniku na základe výrobných faktorov, infraštruktúry a predajných trhov. Táto sloboda sa tiež nazýva Sloboda zakladania podnikov (Freedom of establishment).

1.2.1.2. Právo zakladania podnikov pre jednotlivcov

- **Sloboda registrácie, inkorporácie (Freedom of incorporation):** Každý občan Európskej únie – nehládajúc na miesto svojho bydliska – môže zakladať podniky v rámci Spoločenstva, pokiaľ tieto vyhovujú právnym predpisom národného práva tej ktorej

---

¹Jedinou výnimkou tu je EEIG (European Economic Interest Groupings) (Nem: Europäische wirtschaftliche Interessenvereinigung) (Slov.: Európske záujmové hospodárske združenie) a európske akciové spoločnosti (European Stock Corporations (SA)), zavedenie ktorých sa aktuálne plánuje, lebo obe tieto štruktúry sú založené na Európskom práve.

krajiny. Nikto nesmie utrpieť žiadne znevýhodnenie v dôsledku svojej národnosti – a akákoľvek diskriminácia (či už otvorená alebo skrytá) je zakázaná.

Napr. Ak členský štát predpisuje, že pri zakladaní podniku musí byť istý minimálny počet „domácich“ partnerov, tak toto diskriminuje ostatné členské štáty – ktoré chcú v danej krajine zakladať svoj podnik. Ustanovenie tohto typu je preto neprípustné.

Okrem občianstva EÚ je požiadavkou pri zakladaní zastupiteľstva alebo pobočky to, aby hlavný podnik (materská spoločnosť) už bola zriadená v členskom štáte EÚ.

- **Sloboda výberu (Freedom of choice):** Na mieste vlastného výberu, občania Európskej únie si môžu slobodne vybrať medzi rôznymi druhmi podnikov, aké sú v danej oblasti k dispozícii. Ustanovenia, že príslušníci z iných členských štátov si môžu vybrať len spomedzi istých typov podnikových organizácií - sú neprípustné.
- **Sloboda účasti (Freedom of participation):** Namiesto zakladania nových podnikov v inom členskom štáte, sa občania EÚ môžu podieľať na už existujúcich podnikoch v súlade s ustanoveniami národného práva dotknutej krajiny.

1.2.1.3. Sloboda zakladania podnikov pre spoločnosti

So spoločnosťami sa zaobchádza ako s fyzickými osobami:

- ak boli založené v súlade so zákonmi členského štátu
- ak ich sídlo (t.j. ich registrovaná centrála, ako je uvedená v stanovách), ich centrálna správa (t.j. miesto, kde padajú obchodné rozhodnutia), alebo ich hlavné zariadenie (napr. továreň) sú všetky v rámci EÚ.

Sloboda zakladania podnikov je poskytovaná výlučne za podmienky, že vyššie uvedené kritériá sú naplnené, a nehľadiac na národnosť akcionárov alebo partnerov.

1.2.1.4. Praktické obmedzenia slobody zakladania podnikov

- **Uznanie kvalifikácií:**
Sloboda zakladania podnikov stále zostáva obmedzená pre remeselníkov, lebo vzájomne sa ešte nedospelo k harmonizácii pokiaľ ide o vzájomné uznávanie dosiahnutej kvalifikácie.
- **Prechodné ustanovenia pri pristupovaní k EÚ:**
Najmä v pohraničných oblastiach medzi EÚ a pristupujúcimi krajinami (napr. na Nemecko-Poľskej hranici alebo na Rakúsko-Českej hranici), budú bezprostredne po pristúpení zavedené prechodné úpravy, ktoré na niekoľko rokov obmedzia slobodu pracovníkov ako aj samotných zamestnávateľov (Sloboda zakladania podnikov)². No aj tieto obmedzenia postupom času všetky padnú.

---

² Keď Španielsko a Portugalsko pristúpili do EU, boli zavedené podobné obmedzenia, aby sa takto zabránilo problémom v pohraničných oblastiach..

- **Prechod jednej firemnej centrály (ústredia) z jedného členského štátu do druhého:**
Jednotlivý obchodník môže svoj podnik presťahovať z jedného členského štátu do druhého. No presťahovanie jednej firemnej centrály (ústredia) z jedného členského štátu do druhého nie je úplne neobmedzené v dôsledku legislatívnych rozdielov v jednotlivých členských štátoch³. To znamená, že spoločnosti môžu v praxi využívať slobodu zakladania podnikov len vo forme zakladania zastupiteľstiev, pobočiek a dcérskych spoločností.

1.2.1.5. Sloboda zakladania podnikov – na rozdiel od iných základných práv

- **Rozlišovanie od slobody pohybu pre pracovníkov:**
Sloboda pohybu znamená, že každý občan EÚ má právo usadiť sa pracovať kdekoľvek v EÚ. Sloboda zakladania podnikov pre podnikateľov je odlišná od slobody pohybu pre pracovníkov, v tomto zmysle – že podnikateľ je vlastne samozamestnávateľ t.j. pracuje v zahraničí na vlastný účet a na vlastné riziko a nie je nijako viazaný pokynmi nadriadeného.
- **Rozlišovanie od slobody služieb:**
Ak sú služby poskytované cez hranice bez toho, aby vykonávajúci podnik presúval svoje (výrobné) miesto, tak tieto služby spadajú pod slobodu služieb. Dočasné inštalácie (zariadenia) v inom členskom štáte teda Sloboda zakladania podnikov nepokrýva.

Napr.: Stavebný podnikateľ, ktorý, dočasne potrebuje pevné zariadenia za účelom realizácie väčšieho projektu v inom členskom štáte (stroje, zariadenia, ubytovacie kapacity pre robotníkov atď.), ale ktoré sa po ukončení zákazky zase navrátia do jeho domovskej krajiny – sa považuje za subjekt poskytujúci služby.

- **Rozlišovanie od voľného pohybu kapitálu:**
Investície, finančné a iné kapitálové prevody potrebné na zakladanie podnikov nepokrýva právo Slobody zakladania podnikov, ale sú predmetom ustanovení o voľnom pohybe kapitálu a o finančných prevodoch.

1.2.2. Uznesenie:

European Economic Interest Grouping (Európske záujmové hospodárske zoskupenie) publikované pod uznesením zo dňa 25.07.1985

1.2.2.1. Čo je to Európske záujmové hospodárske zoskupenie?

- Právna štruktúra cezhraničnej spolupráce, ktorá je platná v celej ekonomickej oblasti⁴
- Je vhodné najmä pre MSP (malé a stredné podniky) – ktoré to majú pri svojom vstupe na európsky trh ťažšie, ako veľké spoločnosti
- Členovia spolupracujú v rámci tohto zoskupenia, ale zostávajú nezávislí z právneho ako aj ekonomického hľadiska
- Nie je orientované na zisk: jeho aktivity sa obmedzujú výlučne na podporu obchodných aktivít svojich členov

Čo je účelom tohto zoskupenia?

Európske záujmové hospodárske zoskupenie (European Economic Interest Grouping (EEIG)) je zameraná na spoluprácu v rôznych podnikových oblastiach, napr. pre

³ Výnimka: EEIG (European Economic Interest Grouping) teda Európske záujmové hospodárske zoskupenie

⁴ Európska ekonomická oblasť = EU plus Lichtenštajnsko, Nórsko a Island

zakladanie nákupných a predajných združení, pre spoločné výskumné a vývojové projekty, alebo pre spoluprácu v oblasti personálu a ďalšieho vzdelávania. Zoskupenie chce pre svojich členov obchodné operácie zjednodušiť – spojením fondov, skúseností a pracovníkov. Toto spravidla vedie k lepším výsledkom, ako keby tieto snahy vyvíjali jednotliví členovia individuálne.

Príklady:

- Nákup: Niekoľko maloobchodných predajcov papiera vytvorilo EEIG pre spoločný a nákup – a tiež vytvorili spoločnú marketingovú stratégiu. Obdobný výsledok s takýmto zoskupením dosiahli malí a strední výrobcovia lakov a farieb.
- Spoločný marketing: Niekoľko remeselníckych podnikov v Írsku a v Severnom Írsku založili takéto zoskupenie na podporu predaja miestneho remeselníckeho priemyslu.
- Dodávateľské asociácie pre verejné zakázky.
- Preprava a logistika: Rad predovšetkým stredných európskych prepravných firiem vytvoril takéto zoskupenie EEIG pre lepšiu koordináciu a racionálnejšiu implementáciu v medzinárodnej preprave a odvoze.

1.2.2.2. Založenie

- **členovia:**
  - Ak presahuje hranice – tak EEIG musia mať aspoň dvoch rôznych členov z dvoch rôznych štátov patriacich do európskej hospodárskej oblasti⁵
  - každý z členov musí byť z právneho hľadiska samostatný
  - členmi sa môžu stať partnerstvá a spoločnosti založené na podieloch, ako aj na jednotlivcoch – za predpokladu, že pracujú v podniku
- **Inštitúcie EEIG:**

Zoskupenia EEIG musia mať aspoň dve inštitúcie: členovia, ktorí konajú spoločne, a jeden alebo viacerí generálni riaditelia. No členovia môžu však určiť aj ďalšie inštitúcie, napr. dozornú radu či expertný výbor.
- **Zakladacia listina (Deed of Incorporation):**

Dohoda ustanovujúca takéto zoskupenie EEIG musí byť zrealizovaná písomnou formou a musí obsahovať nasledovné náležitosti (názov spoločnosti, registrované sídlo (centrálu), predmet podnikania, členovia, obdobie trvania tohto zoskupenia). Odporúča sa, aby okrem tohto minimálneho obsahu, boli počas zakladania upravené aj iné záležitosti, napr. podrobnosti okolo inštitúcie, spolupráca, kapitálové príspevky, ručenie, rozloženie ziskov a strát. Vo všeobecnosti sa pred takýmto založením odporúča konzultácia odborníka – ktorý určí jeho vhodnosť za daných okolností.
- **Publikácia:**

Predpisy (právne úpravy) pre zoskupenia EEIG umožňujú systém plnej otvorenosti (publikovania všetkých skutočností), čo takto zabezpečuje ochranu tretích osôb.

  - Zápis zoskupenia EEIG do registra určeného pre daný účel – v príslušnom členskom štáte.

---

⁵ V prípade spoločností a právnických osôb, toto závisí od miesta hlavnej správy, v prípade miesta to závisí od miesta výkonu práce a nie od národnosti (občianstva) dotýčajúcej osoby. Ak EEIG už nepracuje cez hranice – tak ju treba rozpustiť.

- Uloženie listiny a všetkých následných doplnkov do toho istého registra, ktorý je k dispozícii na nahliadnutie verejnosti
- Zverejnenie oznamu v oficiálnom národnom vestníku
- Zverejnenie oznamu v oficiálnom vestníku EÚ

➤ **Príspevky:**

EEIG možno založiť s alebo bez kapitálneho príspevia, pomocou naturálnych príspevkov, príspevím know-how, atď. Viac ako 95% všetkých EEIG je založených bez vlastného imania. No v priebehu času môžu začať zbierať istý kapitál.

➤ **Zodpovednosť:**

Externe - členovia majú za zoskupenie spoločnú a vlastnú zodpovednosť. Interne však možno dohodnúť aj iný vzájomný pomer.

1.2.2.3. Rôzne

➤ **Výhody:**

- Dane: EEIG neplatia žiadne dane z výsledkov svojej práce, lebo svoje zisky vlastne postupujú svojim členom, ktorí podliehajú zdaneniu podľa ich vlastnej domácej legislatívy.
- Nakoľko sa pripojiť môžu rôzne typy členov (partnerstvá a spoločnosti založené na akciách, ako aj jednotlivci, napr. právnicki, remeselníci, individuálni obchodníci), sú možné zaujímavé a konštruktívne kombinácie - pokiaľ ide o odbornosť, finančný či ekonomický know-how.
- Európske záujmové a ekonomické zoskupenia automaticky splňujú isté požiadavky podporných projektov EÚ (napr. ak skupiny žiadajú o rôzne granty EÚ, tak im môže byť veľmi nápomocné, ak o ne žiadajú ako EEIG).

➤ **Potenciálne problémy s európskymi záujmovými hospodárskymi zoskupeniami (EEIG):**

- Interná komunikácia a jej náklady
- Jazyk
- Počiatočná neistota pokiaľ ide o daňové záležitosti
- Rozloženie ziskov a strát – pokiaľ táto záležitosť nebola patrične upravená

➤ **Obmedzenia:**

Európske záujmové a ekonomické zoskupenia sú predmetom istých obmedzení, napr. platí pravidlo, že v členskej spoločnosti nesmú mať tieto zoskupenia žiadne podiely, nesmú vykonávať žiadne manažérske či dozorné funkcie nad inými spoločnosťami a nesmú poskytovať žiadne pôžičky.

1.2.2.4. Praktické typy pre MSP v Strednej a Východnej Európe

➤ **Členstvo pred prístupím do EÚ:**

Členstvo v týchto zoskupeniach je obvykle obmedzené na podniky z krajín EÚ. No existujú spôsoby a prostriedky pre podniky z kandidátskych krajín, aby sa k takémuto zoskupeniu EEIG pridali, a to aj vtedy dokonca ak podnik nesídlí v členskom štáte.

➤ **Pridružení členovia:**

Toto predstavuje dobrý spôsob na zapojenie členov, ktorí nepochádzajú z členských krajín.

Napr.: Český podnik sa môže stať členom nemecko-rakúskeho zoskupenia EEIG, t.j. že spolupracuje s týmto zoskupením, znáša isté percento jeho nákladov, získava aj patričný podiel na príjmoch a má tiež isté finančné záväzky v rámci zoskupenia.

➤ **Európske záujmové a ekonomické zoskupenia a výkonní riaditelia z nečlenských krajín:**

Zástupcovia alebo výkonní riaditelia podnikov/členovia z nečlenských krajín sa tiež môžu stať výkonnými riaditeľmi európskych záujmových a ekonomických zoskupení.

➤ **Iné možnosti:**

- dohoda a spoločnom podniku
- založenie zoskupenia EEIG v nečlenskej krajine
- založenie podniku z nečlenskej krajiny v EÚ
- jednotlivci z nečlenských krajín, za predpokladu, že ťažisko ich aktivít leží v rámci územia EÚ.

➤ **Informácie a poradenstvo**

Bližšie informácie na tému „Európske záujmové a ekonomické zoskupenia“ získate u:

EWIV-Informationszentrum

Untere Vorstadt 11

D-71063

Tel: 0 70 31/61

E-Mail: ewiv@libertas-institut.com

Sindelfingen

86-80, Fax

0

70

31/61

(Stuttgart)

86-86,

1.2.3. Smernice EÚ

1.2.3.1. Smernica EÚ o výkazoch

= 1. Smernica z 9.3.1968

Načo vplýva Smernica EÚ o výkazoch?

Vo väčšine krajín sa táto smernica týka **súkromných spoločností s ručením obmedzením, akciových spoločností a partnerstiev s obmedzeným ručením**. Cieľ tejto smernice je chrániť tretie strany pred ich náprotivných spoločnosťami.

Čo je nutné vykázať (publikovať)?

- Listinu o zaregistrovaní spoločnosti a jej stanovky + ich prípadné doplnky.
- Osobu/osoby vymenovanú na zastupovanie spoločnosti (a skutočnosť, či táto osoba môže zastupovať spoločnosť aj sama, alebo len v spoločne s inou/inými osobami)
- Kto spoločnosť vedie a dozoruje
- Objem ročného upísaného kapitálu
- Súvahu, a účet zisku a strát pre daný finančný rok⁶
- Všetky zmeny pokiaľ ide o zmenu registrovaného sídla spoločnosti
- Rozpustenie, neplatnosť (pozri nižšie) a alebo čokoľvek iné – zahrňujúce likvidáciu spoločnosti

⁶ Existujú osobitné úpravy, ktoré sa vzťahujú na MSP: tieto môžu predložiť skrátenú súvahu (pozri patričnú kapitolu o Účtovnej smernici (Accounting Directive)).

Kde treba vykazovat'?

- Separátny spis sa musí uchovávať v registri. O ktorý register ide – predpisuje dotknutý členský štát.
- Okrem toho každý členský štát prepisuje oficiálny vestník, ktorý publikuje všetky zápisy v registri, alebo aspoň odkazuje na nové zápisy.
- Hlavičkový papier a objednávkové tlačivá spoločnosti musia obsahovať nasledovné:
  - názov registru, kde sa spis spoločnosti nachádza
  - číslo zápisu
  - miesto spoločnosti a jej právna štruktúra
  - odkaz na skutočnosť, že je spoločnosť v likvidácii (ak tomu tak je)Obchodní partneri sú schopní potvrdiť len identitu spoločnosti, na bližšie podrobnosti si treba pozrieť register.

Praktické dôsledky:

- iní sa dozvedia o mne ako aj okolnostiach môjho podniku
- tak isto aj ja sa dozviem hodnotné informácie o svojich potenciálnych obchodných partneroch (čo vykázala posledná súvaha, kto je oprávnený danú spoločnosť zastupovať, atď.)
- v prípade nepublikovania súvahy a účtu ziskov a strát, sú vymeriavané pokuty

Iné ustanovenia:

Smernica o výkazoch tiež určuje nasledovné:

- Platnosť záväzkov, do ktorých sa vstúpilo:
  - či také záväzky vznikli ešte pred oficiálnym zápisom do registru
  - rozsah zástupcovho oprávnenia na zastupovanie spoločnosti
- Neplatnosť (t.j. ak v procese zakladania spoločnosti došlo k chybám, v dôsledku ktorých vlastne spoločnosť nikdy nebola založená) a jej dôsledky

1.2.3.2. Kapitálová smernica

= 2. Smernica z 13.12.1976

Aplikovateľná:

Len na akciové spoločnosti

Cieľ:

Harmonizácia registračného postupu a základné záležitosti týkajúce sa kapitálu akciových spoločností - pre vytvorenie istej minimálnej miery rovnosti, na ochranu akcionárov a veriteľov spoločnosti.

Obsah:

- Nominálny (základný) kapitál musí činiť aspoň 25,000 Euro
- Zakladacia listina a stanovky spoločnosti musia byť publikované a obsahovať aspoň nasledovné podrobnosti: objem upísaného a odsúhlaseného kapitálu, typ a počet akcií, predmet podnikania, registrované sídlo, ustanovenie riadiacich inštitúcií, atď.)
- Isté pravidlá k udržiavaniu kapitálu, aby si veritelia mohli byť istí, že spoločnosť má k dispozícii aktíva aspoň do výšky svojho základného (nominálneho) imania.
- Pravidlá k navyšovaniu resp. k znižovaniu kapitálu.

1.2.3.3. Účtovná Smernica

= 4. Smernica z 25.7.1978

Na koho je táto smernica aplikovateľná?

Účtovná Smernica sa aplikuje na akciové spoločnosti, súkromné spoločnosti s ručením obmedzeným, partnerstvá s obmedzeným ručením, a na obchodné partnerstvá ak partner majúci neobmedzenú hmotnú zodpovednosť je spoločnosť s obmedzeným ručením (napr. GmbH & Co KG). (teda Spoločnosť s ručením obmedzeným & komanditná spoločnosť).

Cieľ Účtovnej smernice:

- Čo? Ročné zúčtovanie pre spoločnosti s obmedzeným ručením v rôznych členských štátoch musí byť porovnateľné
- Ako? Aplikovaním spoločných zásad pri zostavovaní súvah, a spoločného layoutu (grafickej úpravy a rozloženia)
- Prečo? Osoby skúmajúce tieto súvahy ich takto môžu jednoduchšie porovnávať

Predpisy:

- **Zostavovanie ročného zúčtovania a správy vedenia o stave spoločnosti (management report):**

Každá spoločnosť s obmedzeným ručením musí vyhotoviť ročné zúčtovania a správu vedenia o stave spoločnosti. Ročné zúčtovanie pozostáva z troch častí: súvaha, účet ziskov a strát, a príloha (Appendix) (pozri ilustráciu). Súvaha a účet ziskov a strát musia mať isté náležitosti (pozri vzor súvahy na strane 11) a existujú aj minimálne požiadavky na informácie uvedené v prílohe (Appendix) (napr. použité metódy hodnotenia, počet upísaných akcií, suma záväzkov so splatnosťou nad 5 rokov). **Správa vedenia o stave spoločnosti (management report)** tiež musí obsahovať isté minimálne podrobnosti (napr. informácie k tomu, aký sa očakáva vývoj spoločnosti, ako napr. v oblasti výskumu a vývoja, atď.).

- **Metódy hodnotenia:** Zásady týkajúce sa hodnotiacich metód podľa ktorých sa má súvaha zostavovať, sú nasledovné: opatrnosť (napr. zohľadnenie istých rizík a strát, ktoré sú predvídateľné), a priebežnosť (kontinuita) – tu sa na hodnotenie používajú bežne výrobné a obstarávacie náklady).
- **Audit:** Ročné zúčtovania a správu vedenia o stave spoločnosti musí skontrolovať nezávislý audítora⁷ (pozri Smernicu o kvalifikácii audítorov)
- **Zverejňovanie (vykazovanie):** Nasledovné položky sa musia zverejniť:
  - Ročné zúčtovania schválené audítorom (t.j. súvaha, účet ziskov a strát, a príloha (Appendix))
  - Správu vedenia o stave spoločnosti schválenú audítorom
  - Certifikát audítora, ktorý audit vykonal
  - Návrh na rozdelenie ziskov

---

⁷ Členské štáty môžu malým podnikom (ale už nie stredným podnikom) udeliť výnimku, pokiaľ ide o predkladanie ich ročného zúčtovania audítorovi (pozri Účtovnú smernicu). No ročné zúčtovanie treba zostavovať naďalej podľa smernice (pokiaľ ide o grafické usporiadanie, hodnotiace kritériá, atď.).

Zjednodušenia pre MSP:

Členské štáty môžu pre MSP zaviesť zjednodušenia:

	Malé podniky	Stredné podniky
zostavenie súvahy	Skrátené	
uverejnenie súvahy	Skrátené	Skrátené
zostavenie účtu ziskov a strát	Skrátené	Skrátené
uverejnenie súvahy	Vyňaté	
zostavenie prílohy (Appendix)	Skrátené	
uverejnenie prílohy (Appendix)	Skrátené	Skrátené
Audit	Vyňaté	
uverejnenie správy riadenia k aktuálnemu stavu	Vyňaté	
uverejnenie správy audítora	Vyňaté	

Zdroj: Günter Christian Schwarz, *Europäisches Gesellschaftsrecht – ein Handbuch für Wissenschaft und Praxis*, Baden-Baden 2000

Kedy platí podnik za MSP – ako ho definuje Účtovná Smernica?

Na rozdiel od obvyklej definície MSP, ako ich definuje EÚ, v zmysle zjednodušovacích kritérií Účtovnej smernice platia pre MSP nasledovné veľkostné relácie:

	malé	stredné	veľké
Celková súvaha	Až 3.125 mil. Euro	Až 12.5 mil. Euro	Over 12.5 mil. Euro
Čistý obrat	Až 6.25 mil. Euro	Až 25 mil. Euro	Over $\square$ 25 mil. Euro
Počet zamestnancov	Až 50	Až 250	Nad 250

Zdroj: Günter Christian Schwarz, *Europäisches Gesellschaftsrecht – ein Handbuch für Wissenschaft und Praxis*, Baden-Baden 2000

Zohľadniť tu treba nasledovné:

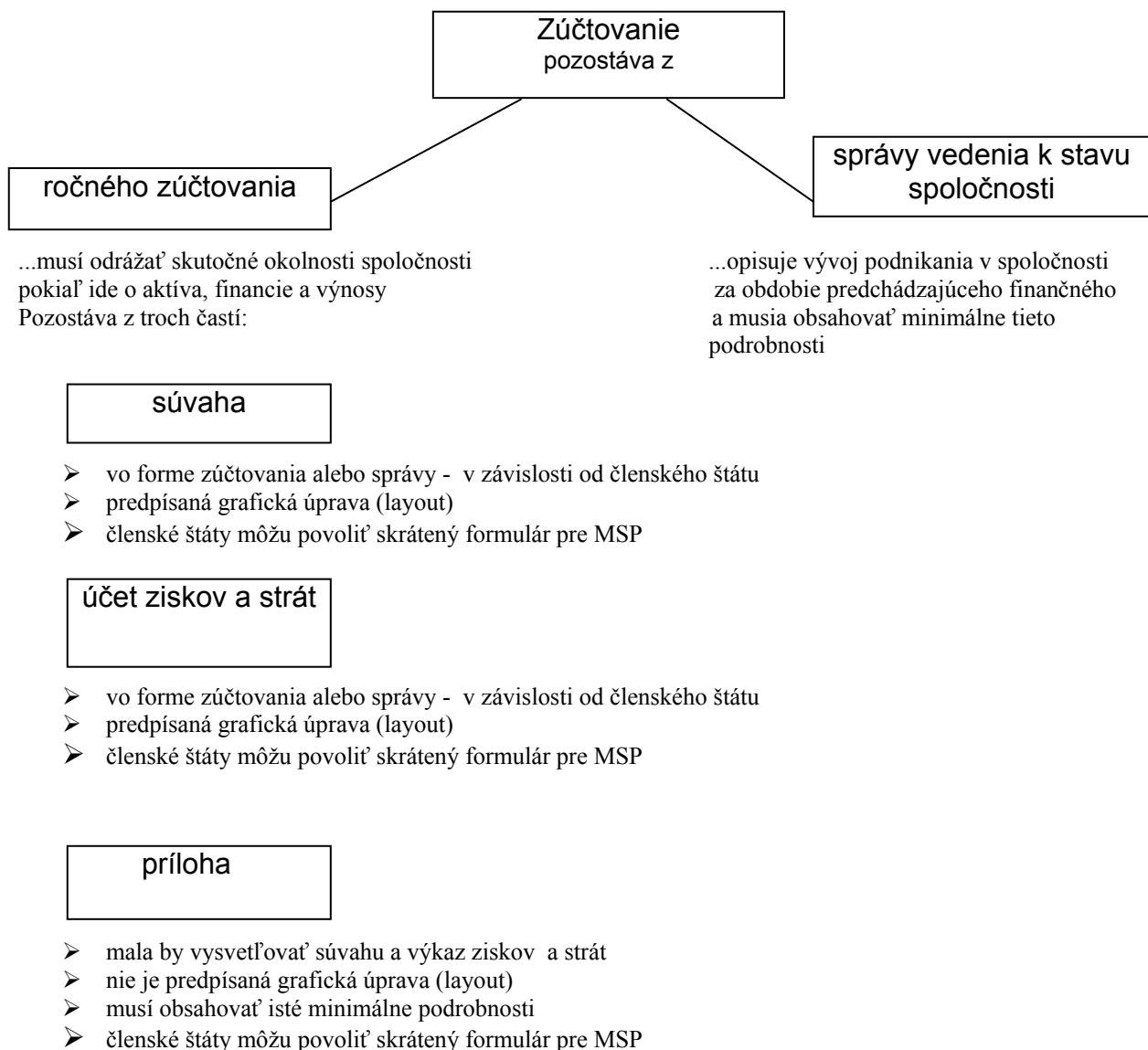
- Podnik sa považuje za MSP ak spĺňa aspoň 2 z troch uvedených kritérií počas obdobia dvoch alebo viacej po sebe nasledujúcich finančných rokov
- Celková súvaha pozostáva z nasledovných položiek: formulár - položky A-E na strane aktív; formulár správy - položky A-E
- Čistý obrat je výnos z produktov alebo služieb, ktoré sú typické pre spoločnosť – mínus DPH [*Mehrwertsteuer (MWSt.)*] alebo VAT [*Value added tax*] a iné dane bezprostredne sa vzťahujúce ako napríklad obrat.
- Pri konverzii týchto objemov do národnej meny je povolená odchýlka až 10%
- Veľkostné kritériá pre spoločnosti povinné robiť zúčtovanie – sa revidujú a opätovne určujú každých 5 rokov. Ďalšia úprava je plánovaná na rok 2004.

Zhrnutie:

Táto Smernica obsahujúca vyše 40 voliteľných práv, nepriniesla žiadnu rozhodujúcu harmonizáciu pokiaľ ide o systémy zúčtovania v rámci EÚ. Zisky a imanie v spoločnostiach s obmedzeným ručením v rôznych členských štátoch stále nemožno plne porovnávať. Študovanie súvahy, je pre človeka, ktorý nepozná národné zákony dotyčnej krajiny – stále obtiažne.

* * * * *

Prehľad účtovných záznamov, ktoré vyžaduje Účtovná Smernica:

Predpísané grafické usporiadane (layout) súvahy pre spoločnosti s obmedzeným ručením:

Poznámka: V súvahe a v účte ziskov a strát, je potrebné patričné číslo za predchádzajúci finančný rok uviesť pre každú položku zvlášť. No, členské štáty môžu tiež predpísať, aby sa tieto čísla patrične prispôbili, ak tieto nie sú porovnateľné (napr. v dôsledku inflácie).

Uvádžeme tu len grafické rozloženie a usporiadanie pre skrátenú súvahu pre malé podniky (či ich konečná podoba má formu zúčtovania resp. správy – záleží od každého členského štátu individuálne). Predpísaný layout pre veľké a malé spoločnosti s obmedzeným ručením obsahuje ďalšie kategórie, ale štruktúra súvahy zostáva rovnaká.

Skrátená súvaha pre malé podniky: predpísaná grafická úprava - zúčtovanie

Aktíva	Pasíva
A. Nezrealizované príspevky do upísaného kapitálu	A. Vlastný majetok I) Upísaný kapitál II) Prémie III) Navýšenie (Reassessment provision) IV) Rezervy V) Prevedený výsledok VI) Výsledok za finančný rok
B. Výdaje na založenie a rozšírenie podniku	B. Výdavky budúcich období (accruals)
C. Aktíva I) Nehmotné aktíva II) Investičný majetok III) Finančné aktíva	C. Záväzky (treba tiež uviesť, ktoré záväzky majú splatnosť do 12 mesiacov, a ktoré dlhšie)
D. Bežné aktíva I) Cenné papiere (Stocks) II) Pohľadávky (treba tiež uviesť pohľadávky so zvyšnou splatnosťou nad 12 mesiacov) III) Cenné papiere (Stocks) IV) Kreditné zostatky v bankách, poštové sporožirové účty, šeky a finančná hotovosť	D. Odložené položky
E. Odložené položky	E. Zisky za finančný rok
F. Straty za finančný rok	

Skrátené súvaha pre malé podniky: predpísaná vo forme správy

A. Nezrealizované príspevky do upísaného kapitálu
B. Výdaje na založenie a rozšírenie podniku
C. Aktíva I) Nehmotné aktíva II) Investičný majetok III) Finančné aktíva
D. Bežné aktíva I) Cenné papiere (Stocks) II) Pohľadávky (treba tiež uviesť pohľadávky so zvyšnou splatnosťou nad 12 mesiacov) III) Cenné papiere (Stocks) IV) Kreditné zostatky v bankách, poštové sporožirové účty, šeky a finančná hotovosť
E. Odložené položky
F. Záväzky so splatnosťou do 12 mesiacov
G. Bežné aktíva presahujúce aktíva so zvyškovou splatnosťou do 12 mesiacov
H. Aktíva celkom po odpočítaní záväzkov so zvyškovou splatnosťou do 12 mesiacov
I. Záväzky so splatnosťou nad 12 mesiacov
J. Výdavky budúcich období (accruals)
K. Odložené položky
L. Vlastný majetok I) Upísaný kapitál II) Prémie III) Navýšenie (Reassessment provision) IV) Výdavky budúcich období (accruals) V) Prevedený výsledok VI) Výsledok za finančný rok

1.2.3.4. Smernica o kvalifikácii audítorov

= 8. Smernica z 10.4.1984

Smernica o kvalifikácii audítorov stanovuje rovnaké požiadavky v celej Európe pre kvalifikáciu audítorov kontrolujúcich účty spoločností s obmedzeným ručením (pozri Účtovná Smernica). Audítori musia vykonávať každý povinný audit s patričnou starostlivosťou. Nesmú vykonať žiadny audit, pokiaľ nie sú nezávislí! Mená a adresy všetkých individuálnych audítorov a auditných spoločností kvalifikovaných na výkon povinných auditov sa musia zverejniť.

1.2.3.5. Smernica o jednočlenných podnikoch

= 12. Smernica z 21.12.1989

V zmysle tejto smernice, všetky členské štáty sú povinné umožniť vytvorenie spoločností len o jednej osobe. Do zavedenia tejto smernice toto nebolo možné vo všetkých členských štátoch. Teraz jednotlivé podniky v celej EÚ môžu zakladať jednočlenné spoločnosti s obmedzeným ručením.

No, jednočlenné súkromné spoločnosti s ručením obmedzeným (a jednočlenné akciové spoločnosti, ak toto jednotlivé členské štáty umožňujú) sú tiež predmetom Smernice o výkazoch, t.j. musia byť zapísané v registri a musia mať obvyklé publikačné záväzky. Ostatné podrobnosti musia byť v súlade s národným právom. To platí aj pre poskytovanie kapitálu v štádiu zakladania – a tak členské štáty môžu požadovať isté minimálne základné imanie.

Problémy:

Vzhľadom na opčné (nepovinné) práva, ktoré sú pri implementácii tejto smernice prenechané na členské štáty, môžu vzniknúť rôzne "ručebné pasce", ak niekto chce založiť jednočlennú spoločnosť s obmedzeným ručením a nie je dostatočne oboznámený patričnými národnými zákonmi. Ak sa takáto spoločnosť zakladá v zahraničí, tak odporúčame predtým konzultovať situáciu s odborníkmi.

1.2.4. Európska konvencia o súdnej príslušnosti a výkone práva

1.2.4.1. Úvod

- **Konvencia upravuje nasledovné záležitosti:**
- Pri zahraničných transakciách - kedy majú moje domáce súdy jurisdikciu a kedy ju majú zahraničné súdy?
- Sú rozhodnutia súdov v mojej domácej krajine uznávané v zahraničí, a ako možno súdny výnos v zahraničí vykonať?

- **Aplikácia:**
- Len pre občianske a obchodné záležitosti
- Nie je možné aplikovať na daňové a colné povinnosti, administratívne záležitosti, bankrot alebo skladanie

1.2.4.2. Ktorý súd má medzinárodnú jurisdikciu pri procese?

Principiálne platí nasledovné: Príslušným súdom je súd v krajine, ktorá je signatárom konvencie a na ktorej území žalovaná spoločnosť alebo právnická osoba má svoje sídlo, alebo kde sídli odporca (bez ohľadu na jeho štátnu príslušnosť).

Miesto registrovanej firemnej centrály sa určuje v súlade so súkromným medzinárodným právom patričnej krajiny, pričom existujú rozdiely vo výklade práva v jednotlivých krajinách (teória miesta podniku vs. miesta založenia (registrácie).

Výnimky:

V nasledovných príkladoch majú súdy výlučnú príslušnosť, nehľadiac na bydlisko odporcu:

Procesy zahrňujúce:	Súdy s výlučnou príslušnosťou:
... Vlastnícke práva budov a pozemkov, alebo nájom a prenájom budov a pozemkov:	Miesto, kde sa budova alebo pozemok nachádza (existujú osobitné pravidlá upravujúci nájom/prenájom na súkromné účely)
.... Platnosť zápisov vo verejných registroch:	Kde je register vedený
.... Registráciu a platnosť patentov, obchodných značiek, konštrukcií a priemyslových vzorov:	Kde je registrované ochranné právo
.... Výkon práva:	Kde treba výkon vymáhať

Osobitné úpravy sa týkajú tiet zmluvných výkonov (osobitne v prípade zmlúv, výrobcov je potrebné žalovať v cudzej krajine), pracovné zmluvy, poisťné a spotrebiteľské záležitosti. V poslednom menovanom prípade sa môže spotrebiteľ rozhodnúť, či bude svoj spor riešiť cez súd vo vlastnom mieste bydliska alebo v cez súd v mieste sídla dodávateľa.

Poznámka:

Odporca by si mal vždy presne skontrolovať, či súd, ktorému bola záležitosť predložená – je skutočne príslušný⁸. Keď sa odporca dostaví (t.j. ak pošle súdu písomnú odpoveď na sťažnosť a začne sa obhajovať) a následne si uvedomí, že došlo k chybe – tak už je obvykle príliš neskoro, lebo súd, ktorý by normálne nebol býval príslušný, automaticky získava príslušnosť, akonáhle sa odporca „dostaví“ na konanie.

Mimo poukázania na skutočnosť, že daný súd nie je príslušným súdom, odporca by sa mal k prípadu vyjadriť alebo uplatniť protinárok (podľa individuálneho prípadu). Osobitou výhodou tohto je, že neskôr (ak sa ukáže, že súd je skutočne príslušný) odporcove žaloby nemožno vylúčiť ako príliš neskoro predložené.

1.2.4.3. Uznanie/presadenie rozhodnutí zahraničných súdov

⁸ V tomto kontexte, je treba skontrolovať jurisdikciu (príslušnosť) pokiaľ ide o miesto ako aj o medzinárodnú jurisdikciu.

Principiálne platí nasledovné: Rozhodnutia súdov krajiny, ktorá je signatárom konvencie sú uznávané v ostatných krajinách, ktoré sú tiež signatármi konvencie – bez nutnosti akéhokoľvek osobitného postupu. Podobne, rozhodnutia vydané v štáte, ktorý je signatárom konvencie a ktoré môžu byť vykonané v tejto krajine, budú na návrh interesovanej strany vykonané v inej signatárskej krajine konvencie (pokiaľ sa vyhlásia za tu vykonateľné).

Navrhovateľ preto tiež musí návrh najprv podávať v tej druhej krajine. Postup je relatívne rýchly - lebo žiadosť tohto typu možno zamietnuť len z osobitných dôvodov. Osobitne tu treba poznamenať, že vec sama o sebe nie je preverovaná, čo znamená, že rozhodnutia, ktoré sú involvovanej krajine principiálne cudzie (čo v rámci právneho systému danej krajiny môže byť považované na nespravodlivosť) môžu byť uznané a vykonané.

1.2.5. Európska konvencia o zmluvách

1.2.5.1. Úvod

Pri sporoch je dôležité nielen vedieť, či je príslušný domáci alebo zahraničný súd – ale aj to, ktoré právo sa v tomto prípade uplatňuje. Je možné, že proces samotný sa bude konať pred domácim súdom, ale pri nachádzaní rozsudku sa bude súd riadiť podľa cudzieho práva.

Európska konvencia o zmluvách ustanovuje, ktoré národné práva sa aplikujú pre záväzky, do ktorých sú zapojené práva niekoľkých štátov.

Aplikácia sa vylučuje okrem iného v nasledovných prípadoch:

- Záväzky založené na zmenkách, šekoch, atď.
- Podnikové právo (napr. vytvorenie spoločností, záležitosti okolo zodpovednosti)
- Poistky a dohody o mieste súdu (porovnaj: s. 14/15).

1.2.5.2. Ktoré právo platí?

➤ **Dohody medzi podnikateľmi:**

Zmluvné strany si môžu slobodne vybrať, akým národným právom sa zmluvy budú riadiť. Toto možno stanoviť výslovnou formou alebo môže vyplývať aj z okolností - napr. pri pravidelnej obchodnej činnosti. Výber možno tiež realizovať k neskoršiemu dátumu rozdelený výber je tak isto možný.

Ak sa zmluvné strany nedohodli na žiadnom konkrétnom právnom systéme, tak sa zmluva riadi právom platným na mieste, kde strana, ktorá má za povinnosť dodať výkon - má v zmluve určenú svoju pobočku, t.j. právom krajiny predávajúceho⁹ alebo strany poskytujúcej služby.

➤ **Spotrebiteľské zmluvy:**

Zmluvy podniku s individuálnymi spotrebiteľmi upravuje Čl. 5 Európskej konvencie o zmluvách. Toto poskytuje spotrebiteľovi relatívne dobrú ochranu. Vo všeobecnosti je aplikovateľným právom právo tej krajiny, kde sídli spotrebiteľ (výnimka platí len

---

⁹ Pri kúpe tovaru, možno zahrnúť ďalšiu medzinárodnú konvenciu, menovite Konvencia OSN o jednotnom práve pri medzinárodnom predaji tovaru (UN Convention Relating to a Uniform Law on the International Sale of Goods).

v prípade služieb poskytovaných výlučne v druhej krajine – napr. ak zákazník ide za hranice ku kaderníkovi).

➤ **Pracovné zmluvy:**

Voľba medzi právnymi systémami nesmie viesť k tomu, že pracovník stratí nejaké práva. (porovnaj: Čl. 6 Európskej konvencie o zmluvách).

1.3. Výhľad: Pripravované nové predpisy

1.3.1. Európske súkromné spoločnosti

Bola schválená potreba spoločenskej (korporačnej) štruktúry, ktorá je k dispozícii MSP v celej EÚ, ktorá by pokrývala ich požiadavky. Európska súkromná spoločnosť (European Private Company) by mala byť spoločnosť, ktorá si slobodne môže vybrať svoje geografické miesto, bez problémov svoj podnik previesť a vykonávať relatívne neobmedzené úpravy, pokiaľ ide o organizáciu a manažment. Návrh takéhoto predpisu bol predstavený v septembri 1998.

1.3.2. Európska akciová spoločnosť (Societas Europaea - SE)

Európsky parlament teraz diskutuje o návrhu na zavedenie Európskej akciovej spoločnosti (Societas Europaea - SE). Európska akciová spoločnosť SE dáva spoločnostiam operujúcim v niekoľkých členských štátoch možnosť založenia podniku v súlade s právom Spoločenstva, to znamená – že môžu operovať v celej EÚ podľa jednotných pravidiel, s jedným a tým istým manažmentom a s jednotným systémom výkazníctva, namiesto nutnosti mať pobočky v každom členskom štáte, kde by vždy podliehali ustanoveniam platným v tom či onom štáte. SE ako právna štruktúra ponúka podnikom operujúcim na medzinárodnom trhu vyhlídky nižších administratívnych nákladov.

Dodatočne k Smernici o statusе pracovníka v SE, založenie SE si tiež žiada jednania o práve spoluúčasti pracovníkov. Ak sa nedospeje k dohode, s ktorou by súhlasili všetky zúčastnené strany, tak sa aplikujú štandardné pravidlá, ako sú uvedené v prílohe (Appendix) k Smernici. Tieto pravidlá určujú, že manažment európskej akciovej spoločnosti (SE) je v pravidelných intervaloch povinný informovať o podnikových záležitostiach a na základe takýchto správ konzultovať zástupcov pracovníkov.

Tieto 2 právne nástroje pravdepodobne vyjdú začiatkom roku 2001 a nadobudnú účinnosť v roku 2004.

1.3.3. Európske družstvo (European Co-Operative)

Tak isto sa plánuje zavedenie Európskeho družstva (European Co-Operative), ktoré má zastupovať ekonomické záujmy svojich členov, či už ide o remeselníkov, poľnohospodárov, obchodníkov, spotrebiteľov či zamestnancov. Zodpovednosť (ručenie) členov družstva je obmedzené ich kapitálovým podielom, pokiaľ stanovy neurčujú inak.

1.4. Vplyv na MSP

Vzhľadom na základné právo Slobody zakladania podnikov zaručené v rámci EÚ, podnikom v žiadateľských krajinách sa naskytajú celkom nové možnosti - ktoré sa im otvoria až po ich pristúpení. No rovnako musia očakávať aj zvýšenú konkurenciu na svojom vlastnom území, lebo aj viacej zahraničných spoločností bude v týchto krajinách vyvíjať svoje aktivity.

V závislosti od daného členského štátu, podnikové právo a právo o spoločnostiach zaznamená tiež isté zmeny. Navyše, isté vykazovacie (zverejňovacie) záväzky výkazoch ako aj povinnosť registrácie sa bude vzťahovať na všetky zapísané firmy. Účtovná Smernica prináša vyššiu priehľadnosť v účtovníctve/ročnom zúčtovaní spoločností s ručením obmedzeným. V budúcnosti sa ročné zúčtovanie bude realizovať v súlade istými zásadami, ktoré si môžu žiadať istú mieru reorganizácie ako aj Nový prístup (New approach) pri koncipovaní súvah a účtov ziskov a strát, aby tieto harmonizovali s účtovnými modelmi a normami, ako platia v celej EÚ.

1.5. Stratégie prispôbovania

1.5.1. Riziká a príležitosti slobody zakladania podnikov

Pre podniky otvára sloboda zakladania podnikov nové príležitosti na nových trhoch. Firmy, ktoré chcú predávať svoje produkty alebo tak už robia sa môžu pokúsiť už teraz (napr. prostredníctvom vytvorenia vyššie spomínaného zoskupenia EEIG) vytvoriť cezhraničné partnerstvá, a zvýšiť takto svoj trhový potenciál spojením predajných síl alebo prostredníctvom spoločnej marketingovej stratégie alebo môžu využiť už existujúce marketingové znalosti a know-how svojich partnerov. Na druhej strane, čím ostrejšia bude konkurencia po otvorení hraníc, tým bude aj silnejšie volanie po nových marketingových stratégiách. Aby si etablované spoločnosti zachovali svoje postavenie aj potom, čo množstvo nových firiem vstúpi na ich trhy, podnikatelia sa budú musieť viac ako kedykoľvek predtým zamerať na samotného zákazníka: len ak zákazník ocení výkon spoločnosti a len ak bude daný dostatočný dopyt - len vtedy bude spoločnosť schopná prežiť na trhu. Podnikatelia budú preto musieť veľmi špecificky definovať svoje cieľové skupiny.

- Chceme pracovať pre podnikových(komerčných) zákazníkov (priemysel, remeselníci, verejný sektor)?
- Chceme pracovať pre súkromných zákazníkov (mladí alebo starí, trendoví alebo skôr konzervatívni)?
- Ktorú príjmovú skupinu chceme zasiahnúť?
- Aké sú ceny v mojom sektore?
- Koľko mám potenciálnych zákazníkov?

Okrem toho si podnikatelia musia položiť nasledovné otázky:

- Som geograficky na správnom mieste? (doprava od dodávateľov resp. ku zákazníkom)
- Akú formu reklamy musím použiť, aby som upútal pozornosť potenciálnych zákazníkov?
- Ako si udržím svojich pravidelných zákazníkov? Spokojní zákazníci sú pre spoločnosť tou najlepšou reklamou – okrem toho, udržanie doterajších zákazníkov je jednoduchšie a aj lacnejšie, ako získavanie nových.
- Kto a kde sú moji konkurenti, a aké majú silné stránky a slabiny?
- Akú majú moji konkurenti cenovú politiku a aké používajú reklamné opatrenia?
- Ako sa môžem od nich odlíšiť?
- Sú na trhu ešte nejaké trhové niky, do ktorých sa ešte nikto „nepustil“?

1.5.2. Výber právnej štruktúry

Zavádzanie európskeho podnikového práva bude mať v rôznych krajinách rozdielny vplyv, predovšetkým na zákony pre spoločnosti zapísané do obchodného registra. Pri výbere tej správnej právnej štruktúry je potrebné zohľadniť nasledovné aspekty:

- Vyhovuje mi skôr jednočlenná spoločnosť alebo partnerstvo?
- Musím splniť nejaké licenčné(koncesné) podmienky (napr. u remeselníckych podnikov)?
- Zodpovednosť(ručenie) a rozloženie rizík v rámci partnerstva
- Ako zorganizovať manažment?
- Financovanie partnerstva (napr. je tu daný istý minimálny nominálny kapitál?)
- Priehľadnosť a realizovateľnosť
- Daňové aspekty

1.5.3. Účtovné požiadavky

Pre podniky zapísané v obchodnom registri v EÚ, sa účtovníctvo (ročné zúčtovanie a správa vedenia o aktuálnom stave) musí realizovať v súlade so špecifickými kritériami a za použitia osobitného layoutu (grafického usporiadania). Podniky sa musia patrične oboznámiť s podstatnými pravidlami, ktoré tu platia - a ktoré sú od jedného členského štátu k druhému rozdielne. Nasledovné však platí vo všetkých prípadoch:

- všetky podnikové transakcie sa musia zadávať bezprostredne, kompletne a presne
- každá položka musí mať písomný zápis
- peňažné pohyby sa musia zaznamenávať každodenne na peňažných listoch
- ku koncu každého finančného roku sa musí zrealizovať inventúra

Nielen podnikom zapísaným v obchodnom registri sa odporúča zabezpečiť riadne účtovníctvo a súvahy. Partnerstvá a jednočlenné spoločnosti si na tieto postupy musia zvyknúť tiež. Dobré účtovníctvo predstavuje zdravý základ pre podnikové kalkulácie a možno ho použiť na zodpovedanie nasledovných otázok:

- Racionalizácia: koľko sa dá a v ktorých oblastiach?
- Analýza nákladov: ktoré z mojich nákladov sú nadpriemerné a prečo?
- Aký je môj účet ziskov a strát za moje špecifické služby a produkty?
- Aký mám dolný cenový limit?

Dobré účtovníctvo umožňuje zostavenie zmysluplnej súvahy, ktorej účel zahrňuje nasledovné:

- slúži ako základ pre jednania s bankami, t.j. na získanie kapitálu
- slúži ako základ pre jednania s potenciálnymi obchodnými partnermi a investormi
- odborník dokáže zo súvahy vyčítať slabiny podniky ako aj jeho potenciály
- slúži ako základ pre realistické plánovanie budúceho finančného roku a jeho kapitálových nárokov

1.6. Kontrolný zoznam pre podniky

- Viem, na ktorý národný register sa mám obrátiť, aby som získal informácie o druhej spoločnosti? (napr. ak si chcem prezrieť poslednú súvahu svojho potenciálneho obchodného partnera, alebo ak si chcem overiť, kto je vlastne oprávnený za spoločnosť konať)
  - Ak chcem ponúknuť svoje produkty a služby cez hranice: mám za hranicami nejakých partnerov, s ktorými by som mohol založiť spoločný „odbytový projekt“? Stojí to za to, vytvoriť zoskupenie EEIG? (Európske záujmové hospodárske zoskupenie)
  - Ovládam zásady riadneho účtovníctva?
  - Uvedomujem si podstatné pravidlá zostavovania ročného zúčtovania (predpísaný grafický layout pre súvahu a účet ziskov a strát, hodnotiace kritériá, atď.)?*
  - Mám spoľahlivého audítora, ktorý je kvalifikovaný vykonávať môj každoročný audit?*
  - Prekladám svoje ročné vyúčtovanie každoročne obchodnému registru?*
  - Uviedol som Obchodnému registru všetky náležitosti týkajúce sa môjho podniku?
  - Je nasledovné uvedené na mojich firemných tlačivách*: obchodný register, kde je môj podnik registrovaný, číslo zápisu a právna štruktúra či geografické miesto?
- * platí len pre akciové spoločnosti (AG (a.s.)), súkromné spoločnosti s ručením obmedzeným (GmbH (s.r.o.)), partnerstvá s obmedzeným ručením (KG auf Aktien t.j. komanditná spoločnosť na akcie) a obchodné partnerstvá ak partner s neobmedzeným ručením je spoločnosť s obmedzeným ručením.

2. Protimonopolné právo

2.1. Pozadie

Cieľom obchodnej politiky v EÚ je udržať na vnútornom trhu vysokú mieru hospodárskej súťaže. Pre spotrebiteľa sa táto politika odráža v nízkej cene, väčšom výbere produktov a v rôznych technických inováciách. Aby sa zabránilo skresleniu hospodárskej súťaže na vnútornom trhu, je treba dozorovať správanie podnikov ako aj jednotlivých štátov, pokiaľ ide o ich konformitu s protimonopolným právom EÚ.

Antimonopolná politika sa zameriava na nasledovné oblasti:

- prevencia monopolizácie špecifických trhov
- prevencia spojenia(sprisahania) podnikov, za účelom rozdelenia trhu medzi ne
- zabránenie tomu, aby jedna alebo viacero silnejších spoločností zneužívali svoju ekonomickú silu (zneužívanie dominantného postavenia na trhu)
- zabránenie tomu, aby vlády členských štátov porušovali pravidlá diskrimináciou v prospech štátnych spoločností alebo pomocou súkromným spoločnostiam (štátne dotácie)

Protimonopolné právo EÚ sa zameriava len na konkurenčné obmedzenia obchodu medzi členskými štátmi. Obmedzenia v rámci jedného členského štátu sú patrične upravené v rámci danej národnej legislatívy.

2.2. Existujúce európske pravidlá a predpisy

2.2.1. Zákaz kartelov

2.2.1.1. Čl. 81 Rímskej dohody¹⁰, a jeho aplikácia

Podľa to Čl. 81, Odsek 1 Rímskej dohody, sú zakázané akékoľvek dohody medzi spoločnosťami ako aj všetky zosúladené akcie, ktoré by skreslili hospodársku súťaž medzi Členskými štátmi – alebo ktoré sú určené na to, aby v konečnom dôsledku zmarili, obmedzili alebo skreslili hospodársku súťaž na spoločnom trhu.”

Tento zákaz sa vzťahuje na horizontálne dohody (medzi podnikateľskými subjektmi, ktoré sa na rovnakom stupni ekonomického procesu) ako aj na vertikálne dohody (kde dotknuté podniky sa nachádzajú na rôznom stupni ekonomického procesu – a nie sú vo vzájomnej konkurencii).

Právne dôsledky porušenia zákazov: Všetky takéto dohody sú nulitné a neplatné. Komisia môže takýmto firmám uložiť okamžité ukončenie porušovania protimonopolných zákonov a môže tiež uložiť pokuty.

---

¹⁰ Dohoda zakladajúca Európske spoločenstvo, v znení z 2. októbra, 1997 (Treaty of Amsterdam – Amsterdamská dohoda).

Na aplikovanie Čl. 81 je nutné splniť nasledovné 4 podmienky (pozri ilustráciu):

1. Nepripustné dohody medzi spoločnosťami: napr. fixovanie kúpnych a predajných cien, rozdelenie trhu dohody o výrobných množstvách, atď. Toto sa vzťahuje na všetky oblasti podnikania: kartely sú možné v oblasti tovaru, služieb ako aj kapitálu.

Napr. Mesačnými dohodami o výrobných množstvách ako aj cenách, 15 výrobcov polypropylénu fixovalo cenu za kilogram tohto plastu – a to napriek tomu, že na trh prichádzali stále nové dodávateľské subjekty. Komisia toto považovala za porušenie Čl. 81 Rímskej dohody a uvalila na podniky patričné pokuty.

Spoločnosti A a B sa vzájomne dohodli na rozdelení istého regiónu a vzájomne sa zaviazali, že si v daných regiónoch nebudú vzájomne konkurovať. Toto vylúčilo konkurenciu a podniky zaznamenali extra-zisky a to úctou zákazníkov.

Niekoľko spoločností uzavrelo ústnu dohodu o tom, kto z nich podá najnižšiu cenovú ponuku pri verejnom tendri. Toto vlastne eliminovalo cieľ, ktorý verejné tendre obvykle majú – teda objektívnejšie využitie najvýhodnejšej ponuky, aby sa daňové prostriedky využili čo najlepšie.

Zakázané sú nie len špecifické dohody tohto typu – dohodnuté konania (akcie) - (t.j. ak spoločnosti využívajú spoločné informácie alebo úpravy na koordinovanie ich správania takým spôsobom, že je vylúčené riziko konkurencie, čím vzniknú pre zákazníkov trhové podmienky, ktoré sa už nedajú nazvať slobodným a čestným obchodom).

2. Podstatnosť vnútorného trhu

Dohoda je pre vnútorný trh podstatná

- Ak je vhodná na oslabenie vnútorného trhu medzi členskými štátmi (t.j. kartelové dohody, ktoré postihujú obchod „len“ v rámci členského štátu upravuje vždy patričné národné Protimonopolné právo, a nie protimonopolná legislatíva EÚ).
- Ak predstavuje badateľné oslabenie: v tomto prípade musí celkový obrát involvovanej spoločnosti presiahnuť čiastku 300 mil. Euro.

3. Protisúťažný efekt:

To, či dohoda medzi spoločnosťami má alebo nemá protisúťažný efekt závisí od toho, aký trhový podiel tieto involvované spoločnosti majú. Určenie trhového podielu je ale značne obtiažna vec: podstatný je tu trh z geografického hľadiska (jeden členský štát alebo niekoľko členských štátov) a trh z materiálneho hľadiska (z hľadiska zákazníka, ktoré produkty sú identické alebo ekvivalentné s dotknutou spoločnosťou). Ako prahová hodnota sa tu považuje trhový podiel 5%, ak bola dohoda uzavretá medzi spoločnosťami na rovnakej výrobnej alebo obchodnej úrovni (horizontálna dohoda), alebo 10% ak bola dohoda uzavretá medzi spoločnosťami na rôznom stupni ekonomického procesu (vertikálna dohoda).

Nasledovné opatrenia majú určite obmedzujúci vplyv na hospodársku súťaž: exportné zákazky, importné zákazky, zákazky opätovného predaja, teritoriálne záruky, predajné podmienky ustanovené organizáciou so silným postavením na trhu – t.j. pokiaľ sa ňu nevzťahuje výnimka vydaná Komisiou (pozri ďalšiu kapitolu). **MSP takéto podmienky nemusia tolerovať!**

4. Možnosti výnimky:

Dohody obmedzujúce hospodársku súťaž môžu byť v individuálnych alebo špeciálnych prípadoch tolerované (skupinová výnimka) – poskytujú sa len vtedy, ak

- spotrebitelia tiež majú podiel na z toho vzniknutých ziskoch
- zlepšia výrobu alebo distribúciu tovaru
- podporia technický alebo ekonomický pokrok

Individuálne výnimky sú uvedené v rozhodnutiach vydaných Komisiou, skupinové výnimky sa udeľujú formou dekrétov – tak isto vydaných Komisiou. Skupinové výnimky boli udelené napr. pre isté typy franchisingových dohôd, individuálne distribučné dohody ako aj pre výlučné obstarávacie dohody. Ak spoločnosti si nie sú isté, či ich plánovaná dohoda porušuje zákaz kartelov, môžu tieto spoločnosti požiadať Komisiu pred uzavretím dohody o jej negatívny nález (negative clearance), ktorý konštatuje, že počínanie spoločností nepredstavuje porušenie Čl. 81 Rímskej dohody. Negatívny nález nemá však charakter výnimky, t.j. ak sa okolností zmenia, Čl. 81 Rímskej dohody môže byť napriek tomu porušený.

2.2.1.2. Osobitné úpravy pre MSP

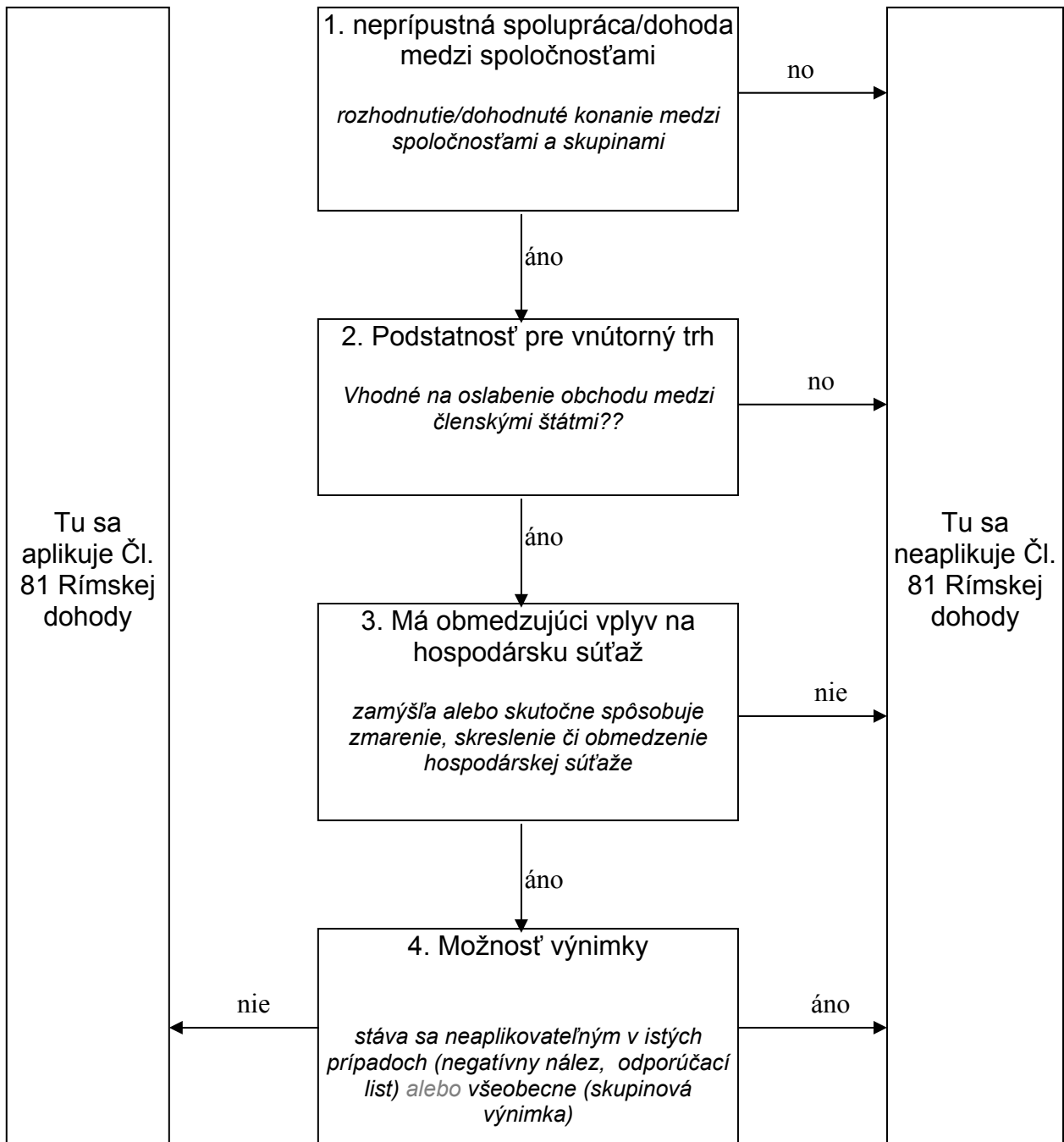
Dohody medzi malými a strednými podnikmi obvykle neoslabujú obchod medzi členskými štátmi alebo konkurenciu v rámci spoločného trhu. Komisia preto konštatuje v ozname¹¹ z 9.12.1997, že dohody medzi MSP spravidla nepredstavujú zákaz v zmysle Čl. 81 (1). Komisia zahájí proti takýmto dohodám konanie len vo výnimočných prípadoch (ak vidí skutočné ohrozenie hospodárskej súťaže) – a to najmä:

- a) ak dohoda predstavuje podstatnú prekážku v hospodárskej súťaži na značnej časti podstatného trhu.
- b) ak je hospodárska súťaž na podstatnom trhu obmedzovaná kumulatívnymi účinkami paralelnej siete podobných dohôd, vytvorenej niekoľkými výrobcami alebo obchodníkmi.

---

¹¹ "Článok 85 (1) Rímskej dohody sa nevzťahuje na notifikáciu menších dohôd", - vydané komisiou dňa 9.12.1997

Čl. 81 Rímskej dohody, a jej aplikácia

Zdroj: Wolfgang Kilian, *Europäisches Wirtschaftsrecht: EG-Wirtschaftsrecht und Bezüge zum deutschen Recht*, Munich 1996

2.2.2. Zákaz zneužívania dominantného postavenia na trhu

Čl. 82 Rímskej dohody zakazuje nečestné využívanie svojho dominantného postavenia na trhu, ak toto oslabuje obchod medzi členskými štátmi. Ak má spoločnosť trhovú podiel 50% alebo viac, tak sa vychádza z toho, že má spoločnosť dominantné postavenie na trhu. Relevantný trh sa v každom jednom individuálnom prípade určuje v súlade s materiálnymi a geografickými kritériami (pozri vyššie). Ak spoločnosť svojím počínaním dokáže ovplyvniť štruktúru trhu, ktorý je aj tak oslabený v dôsledku dominantného postavenia spoločnosti, tak vtedy sa to považuje za zneužívanie. No zakázané je len zneužitie dominantného postavenia na trhu, nie vybudovanie takejto pozície.

Napr. Spoločnosť UBC má dominantné postavenie na trhu v krajinách Beneluxu a v FRG – prostredníctvom svojej značky banánov "Chiquita". Rôznym zákazníkom účtuje rôzne ceny za rovnaké dodávky – bez zjavného dôvodu. Principiálne môže dodávateľ určovať ceny podľa vlastného rozhodnutia – lebo normálne môžu tí zákazníci, ktorým je účtovaná vyššia cena prestúpiť na konkurenčný produkt. Ale z dôvodu dominantného postavenia UBC na trhu, zákazníci takto urobiť nemohli. A nakoľko nebol daný žiadny zjavný dôvod na účtovanie rôznej ceny – toto predstavovalo zneužitie dominantného postavenia na trhu.

Nasledovné príklady cezhraničných prekážok alebo využívania sa považujú za zneužívanie:

- stanovenie nezmyselných obchodných podmienok
- vytvorenie umelého nedostatku tovarov alebo služieb
- diskriminácie obchodných partnerov

Tu neexistujú výnimky (ani individuálne ani skupinové), ale možno udeliť negatívny nález. Právne dôsledky: ako pre zákaz kartelov.

2.2.3. Kontrola fúzií zo strany EÚ

Spoločnosti sa môžu fúzne spájať na zvýšenie ich konkurencieschopnosti, ale čím väčšie tieto spoločnosti sú, tým je aj vyššie riziko, že vznikne spoločnosť s tak silným postavením na trhu, že dôjde ku skresleniu hospodárskej súťaže. Fúzie preto Komisia kontroluje. Čiastka, od ktorej sa vychádza z toho, že fúzia má pre EÚ podstatný význam – je celkový obrat všetkých spoločností dohromady vo výške 5 miliárd Euro. MSP preto nie sú kontrolou fúzií zo strany EÚ nijako dotknuté.

2.2.4. Pravidlá pre reklamu

Nasledovné je zakázané:

- diskriminačné alebo nadmerne tesné obmedzenia pre vstup cudzích produktov na vnútorný trh
- nesprávne reklamné posolstvá (klamlivá reklama) – na ochranu spotrebiteľa
- pravidlá ktoré predpisujú alebo zakazujú isté reklamné stratégie pre zahraničné spoločnosti
- pravidlá ktoré zakazujú reklamu hoci je správna pokiaľ ide o obsah, a takto vytvárajú prekážku pre obchod
- pravidlá ktoré zakazujú reklamu pre isté tovary alebo isté miesta (ale aj tuto sú výnimky)

2.2.5. Kontrola štátnych dotácií

Čl. 87 Rímskej dohody zakazuje v EÚ všetky štátne dotácie, ktoré by viedli k skresľovaniu hospodárskej súťaže. Dochádza k nemu preto, lebo takto dotované tovary majú lepšie trhové príležitosti, lebo ich je takto možné ponúkať lacnejšie. Dotácie, ako ich definuje Čl. 87 Rímskej dohody nie sú len príspevky ale tiež výhody monetárneho charakteru, ako napr. daňové zvýhodnenia alebo pôžičky za nápadne výhodných podmienok.

Existuje veľmi rozsiahly zoznam dotácií, ktoré sú prípustné zo sociálnych alebo regionálnych dôvodov alebo za účelom podpory štruktúry. No, no dotácie nad istú čiastku musí vydávať: Komisia – ešte pred distribúciou dotácie príjemcom. Boli dokonca aj prípady, kde Komisia požadovala vrátenie neschválených dotácií.

2.2.6. Duševné vlastníctvo

2.2.6.1. Patentové právo

Doteraz nebola v jednotlivých členských štátoch patentová legislatíva harmonizovaná, ale Európska patentová konvencia (European Patent Convention (EPC))¹² odvodila a vytvorila európsky patent. Keď sa prihlási patent na európskom patentovom úrade v Mníchove¹³, vytvoria sa uniformné patenty v celej EÚ (pričom si žiadateľ môže vybrať, na ktoré členské štáty sa patent má vzťahovať). Postup pre udelenie patentu trvá v priemere 44 mesiacov, no v istých prípadoch možno tento proces urýchliť, bez dodatočných nákladov. Trvanie európskeho patentu je 20 rokov od dátumu podania žiadosti.

Ochrana poskytovaná európskymi patentovými žiadosťami a patentmi môže byť rozšírená na nasledovné krajiny: Albánsko, Litva, Lotyšsko, bývalú Jugoslávsku republiku Macedónsko, Rumunsko a Slovinsko.

Osem krajín Strednej a Východnej Európy doteraz požiadalo o podpísanie Európskej patentovej konvencie: Poľsko, ČR, Maďarsko, Estónsko, Slovensko, Slovinsko, Rumunsko a Bulharsko – k nej môžu efektívne pristúpiť od 1. júla 2002.

2.2.6.2. Právo o obchodných značkách

➤ Zavedenie obchodnej značky EÚ:

Držitelia obchodných značiek EÚ môžu predávať svoje produkty po celej EÚ, pričom platia jednotné pravidlá pre ich ochranu. Obchodnú značku EÚ možno získať na všetky značky, ktoré je možné znázorniť (stvárniť), vrátane farebných kombinácií, trojrozmerných návrhov (vzhľadov), písaných alebo akustických symbolov (napr. hudbu). Obchodná značka EÚ musí byť registrovaná na „Harmonizačnom úrade pre

¹² Okrem členských štátov EU, krajiny EES (Nórsko, Lichtenštajnsko a Island) tiež podpísalo Európsku patentovú konvenciu.

¹³ Je potrebné tu zohľadniť “invenčný krok” (typické pre Nemecké patentové právo). Európsky patent možno udeliť len vtedy, ak je vynález skutočne nový t.j. ak podľa názorov odborníkov nepredstavuje bežný (zrejmy) výsledok aktuálneho stavu. Ďalšie podrobnosti k postupu pri podávaní žiadosti nájdete na webovej stránke <http://www.european-patent-office.org/index.htm>

vnútorný trh“ (Internal Market Harmonisation Office) - (obchodné značky, registrované návrhy(vzhľady) a priemyselné vzory)” v Alicante v Španielsku. Pokiaľ to nie je v rozpore s už zaregistrovaným obchodnými značkami alebo ak sa v členskom štáte EÚ už nepoužíva – tak sa zaregistruje a stáva sa platnou.

➤ **Harmonizácia národného práva členských štátov o obchodných značkách:**

V roku 1988 bola schválená Smernica EÚ o harmonizácii národného práva členských štátov o obchodných značkách. Dáva vlastníkom obchodných značiek výlučné právo poskytovať alebo zamietat' ich obchodné značky tretím osobám - a oprávňuje ich k účtovaniu licenčného poplatku. No, ak sa obchodná značka nezačne riadne využívať do piatich rokov od jej registrácie, tak sa u obchodnej značky prehlási strata platnosti. To isté platí, ak je obchodná značka zavádzajúca, urážlivá alebo máťúca.

2.2.6.3. Autorské právo

Smernica o mikročipoch vydaná v roku 1986 poskytuje mikročipom 10 ročnú ochranu proti pirátstvu. Softwarová smernica vydaná v roku 1991 chráni počítačové programy, ktoré sa často kopírujú, lebo je to ekonomicky zaujímavé. V smernici vydanej v roku 1996, sa autorská ochrana rozširuje na elektronické databázy – kde sa chráni investícia ako aj samotný obsah.

2.3. Výhľad: nové navrhované pravidlá

Návrh nových pravidiel bol predložený v septembri 2000 – tieto majú nahradit' starý systém z roku 1962, ktorý stanovuje, že dohody – ktoré obmedzujú hospodársku súťaž musí schváliť Komisia. Podľa týchto nových predpisov musia vládne úrady a súdy v jednotlivých členských štátoch ako aj Komisia plne aplikovať Čl. 81 Rímskej dohody. Toto rozhodnutie sa stalo nutnosťou najmä vzhľadom na rozširovanie Európskej únie, lebo jedna inštitúcia sama o sebe – teda Komisia – už nie je schopná zaručiť súlad s právom EÚ. Návrh Komisie sa preto orientuje na ďalšie zapájanie súdov a protimonopolných orgánov v jednotlivých krajinách. Kontrola štátnych dotácií a fúzií týmto zostáva nedotknutá.

V oblasti patentového práva, Komisia predložila návrh na vytvorenie patentu EÚ. V súčasnosti sa MSP v EÚ môžu pri žiadaní o patent rozhodnúť medzi svojimi národnými úradmi alebo Európskym patentovým úradom v Mníchove. V poslednom menovanom prípade možno patent podávať v troch jazykoch – v nemčine, angličtine alebo francúzštine – ale národná registrácia sa nevykoná dovtedy, kým sa žiadosť nepreloží do úradného jazyka danej krajiny. Komisia navrhuje obmedzenie jazykov pre patenty EÚ na existujúce tri oficiálne jazyky. EÚ patenty tiež budú registrované na Európskom patentovom úrade.

Tak isto existuje návrh na smernice pokiaľ ide o právo registrovaných dizajnov a priemyslových vzorov¹⁴, a pre ochrannú legislatívu v informačnej spoločnosti.

---

¹⁴ Právo o priemyselných vzoroch je tak isto absolútne právo, ktoré chráni technické vynálezy. No priemyslový vzor predstavuje z právneho hľadiska menšiu miery účinnosti ako patent – a preto ho možno udeliť aj rýchlejšie a lacnejšie ako patent.

2.4. Vplyv na MSP

Európske protimonopolné právo zriedkakedy priamo ovplyvňuje MSP (lebo je zamerané na spoločnosti iných veľkostných relácií), ale má na ne nepriamy vplyv tým, že MSP poskytuje ochranu. Zabezpečuje konkurenčné prostredie, zabezpečuje, aby slabšie spoločnosti nemohli byť „vykorisťované“ silnejšími, a snaží sa zabrániť nekalým obchodným praktikám. MSP by sa mohli dostať do konfliktu s protimonopolným právom EÚ, ak majú dominantné postavenie na trhu (napr. ak sú jediným dodávateľom na danom území), ak táto dominantnosť presiahne rámec ich vlastnej country, a ak z danej situácie ťažia nekalé výhody.

2.5. Stratégie prispôsobovania

V rámci protimonopolného práva EÚ, MSP môžu ľahko uzavrieť ďalekosiahle cezhraničné dohody o spolupráci bez toho, aby boli neprístojne obviňovaní z tvorby kartelov, lebo Komisia sa k takejto forme spolupráce stavia vyslovene kladne (pozri kap. 2.2.1.2). No, ak táto spolupráca už prestáva presahovať hranice, t.j. akonáhle sa dohody stanú účinné len na domácom trhu, začne pre ne platiť národné protimonopolné právo patričnej krajiny.

Pokiaľ ide o nečestné vyžívanie dominantného postavenia na trhu, je treba mať na pamäti, že MSP môžu mať veľmi ľahko dominantné postavenie na trhu (napr. ak sa špecializovali v nejakej užšej oblasti – a na trhu pre ňu nie sú iní dodávatelia). V tomto prípade si firmy musia dať pozor, aby vo svojej činnosti nepresiahli isté hranice a tak nezačali svoje dominantné postavenie zneužívať (t.j. nesmú požadovať nezmyselné obchodné podmienky, alebo si počínať diskriminačne voči iným obchodným partnerom, atď.) – ale aj to platí zase len, ak ide o obchod medzi členskými štátmi (pokiaľ sa dominantné postavenie na trhu vzťahuje len na jednu členskú krajinu, tak sú pokusy o zneužívanie predmetom národného protimonopolného práva).

V oblasti práva obchodných značiek a patentového práva, MSP v Strednej a Východnej Európe budú mať po pristúpení nasledovné príležitosti:

- Registrovanie obchodných značiek ako značiek EÚ, ktoré im umožnia predávať ich produkty v celej EÚ za jednotnej ochrannej legislatívy.
- Podávanie patentov na Európskom patentovom úrade a tak aj rozšírenie ochranných práv na všetky členské štáty EÚ plus Nórsko, Lichtenštajnsko a Island (za predpokladu, že obdobný patent už v EÚ neexistuje) – toto je možné od dátumu podpísania Európskej patentovej konvencie (European Patent Convention), ku ktorej podpísaniu dôjde ešte pred samotným pristúpením k EÚ.

2.6. Kontrolný zoznam pre podniky

- Len v osobitných prípadoch: Má môj podnik dominantné postavenie na trhu (t.j. trhovú podiel 50% alebo viac), a využíva svoje postavenie v takom rozsahu, že to postihuje cezhraničnú spoluprácu? Ak tomu tak je, tak môžem byť v konflikte s protimonopolnou legislatívou EÚ.
- Chceme mať svoje patenty chránené v celej Európe alebo aspoň v istých krajinách EÚ podaním žiadosti na Európskom patentovom úrade? (možné len vtedy, ak krajiny Východnej a Strednej Európy podpíšu Európsku patentovú konvenciu (European Patent Convention))
- Chceme mať po pristúpení svojej krajiny svoju obchodnú značku zaregistrovanú ako obchodnú značku EÚ?

3. Príloha:

Literatúra:

Kilian, Wolfgang: *Europäisches Wirtschaftsrecht: EG-Wirtschaftsrecht und Bezüge zum deutschen Recht (Európske hospodárske právo: Hospodárske právo EÚ a paralely s nemeckým právom)*, Mníchov 1996

Matzat, Martin: *Europarecht (Európske právo)*, Münster 2000

Nagel, Bernhard: *Deutsches und europäisches Gesellschaftsrecht – eine Einführung (Nemecké a európske spoločenské právo - úvod)*, Mníchov 2000

Schwarz, Günther Christian: *Europäisches Gesellschaftsrecht – ein Handbuch für Wissenschaft und Praxis (Európske spoločenské právo – príručka pre vedu a prax)*, Baden-Baden 2000

Zahorka, Hans-Jürgen: "Die EWIV und ihre Mitglieder aus Drittländern" (*Európske záujmové hospodárske združenie a jeho členovia a tretie krajiny*), v: *EWIV/EEIG/GEIE e-Journal*, /01/2000; vydal: Europäisches EWIV-Informationszentrum, Sindelfingen/Stuttgart

Europäische Rechtsform für Unternehmenskooperation: EWIV (Europäische wirtschaftliche Interessenvereinigung) – einfach, flexibel und steuerlich günstig (Európska právna formy pre podnikové spolupráce: EWIV (Európske záujmové hospodárske združenie) – jednoducho, pružne a daňovo výhodne), Vydal: EWIV-Informationszentrum, Sindelfingen/Stuttgart

Die EWIV als Instrument der grenzüberschreitenden Kooperation: Praktisches Handbuch für KMU (Európske záujmové hospodárske združenie ako nástroj cezhraničnej spolupráce: Praktická príručka pre MSP), Luxembourg 1999, Vydal: European Commission

Internetové zdroje:

<http://www.hlt.de/eic-infos/eu-info.htm>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/de/lvb/l26055.htm>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/de/lvb/l26002.htm>

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/de/lvb/l26021.htm>

http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/legislation/s971799_de.html

<http://www.richtervereinigung.at/gesetze/eugv-Dateien/eugv01.html>

<http://europa.eu.int/eur-lex/de/lif/index.html>

Poznámka:

Toto dielo bolo zostavené podľa najnovších dostupných informácií.

Za kompletnosť či presnosť tohto diela nemôžeme prevziať zodpovednosť.